

ІНФОРМАЦІЙНО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИЙ ЦЕНТР

**ПАНАРІН
Сергій
Володимирович**

*Керівник
центру*

Народився в 1961 р. у с. Покровське Покровського району Орловської області (Росія).

У 1978–1983 рр. навчався в Тбіліському технікумі зв'язку, який закінчив з відзнакою. У 1988 р. завершив навчання у ХІПТі та отримав кваліфікацію інженера шляхів сполучення — електрика. Після закінчення інституту працював молодшим науковим співробітником. За час наукової діяльності С. В. Панарін у співавторстві отримав три авторські патенти на винаходи, став співавтором більше ніж 20 наукових робіт.

З 2005 р. працював у Інституті перепідготовки та підвищення кадрів на посаді завідувача комп'ютерної лабораторії. Займався автоматизацією навчального процесу та організацією дистанційного навчання.

Із 2015 р. очолює Інформаційно-обчислювальний центр університету.

Історія Інформаційно-обчислювального центру ХІПТу сягає 1966 р., коли було сформовано перший склад обчислювального центру, до якого ввійшли начальник машин, начальник зміни обчислювального центру, програміст, інженер обчислювального центру, механік обчислювального центру.

Оперативне керівництво роботою обчислювального центру (ОЦ) було доручено проректорові інституту з наукової роботи Н. І. Астаф'єву. На початковому етапі функції головуючого ОЦ виконував начальник машин Г. Г. Хливняк. Пізніше керівником було призначено М. Ф. Горбатенка.

У перші місяці роботи ОЦ ректор інституту О. Ф. Ігнат'єв відряджав працівників на заводи Києва та Єревана для вивчення принципів побудови, технічної експлуатації електронних обчислювальних машин (ЕОМ) та організації робіт з використанням цих машин. І коли інститут одержав обчислювальну техніку, фахівці, які вже пройшли навчання на київських

та єреванських заводах, розпочали роботу на ЕОМ «Раздан», «Промінь», «Дніпро», пізніше — «Мир».

Зважаючи на те, що оперативне керівництво роботою ОЦ було доручено й здійснювалося проректором інституту з наукової роботи, у перші роки функціонування його співробітники виконували, здебільшого, роботу в науково-дослідному напрямі. Для розв'язання розрахункових задач наукової тематики, програмісти ОЦ склали спеціальні програми, здійснювали їх доопрацювання й виконували обчислення. У той період закладалися основи для розробки бухгалтерських програм. ОЦ також забезпечував навчальний процес технікою.

З початку 70-х рр. керівництво ОЦ порушувало питання щодо низької продуктивності наявних ЕОМ, їх нестабільності та ненадійності в роботі. Становище ускладнювалось через те, що значно збільшувалась кількість задач, розв'язання яких виконувалось із використанням ЕОМ. За цих умов в інституті було створено лабораторії, у яких розмістилися нові ЕОМ. Вже у 1974 р. разом із ОЦ функціонували науково-дослідна лабораторія обчислювальної техніки (керівник — І. К. Юр'єва) та лабораторія обчислювальної техніки (О. С. Попова).

З роками назріла необхідність зосередити основний парк ЕОМ в одному структурному підрозділі з метою впорядкування експлуатації обчислювальних машин, їх технічного обслуговування, ремонту, матеріально-технічного забезпечення. Новий етап розвитку обчислювального центру ХІПТу почався у 1980 р. згідно з Наказом Міністерства вищої і середньої фахової освіти СРСР «Про обчислювальні центри», у якому було зазначено, що «... обчислювальний центр є структурним підрозділом вищого навчального закладу і призначається для забезпечення машинним часом навчального процесу, наукових досліджень, обробки інформації про діяльність вузу й інших видів робіт». Начальником, керівником колективу й організатором робіт новоутвореного ОЦ було призначено О. С. Попова.

Станом на початок 80-х рр. колектив ОЦ нараховував 52 працівники. Згідно з Наказом МШС СРСР від вересня 1983 р., обчислювальному центру ХІПТу було надано першу групу з оплати праці. Структурно ОЦ складався з наступних підрозділів: група алгоритмізації і програмування, група АСУ ВНЗ, група впровадження та видачі, група технічного обслуговування. У той період діяльності в обчислювальному центрі використовувались ЕОМ «Дніпро», «Наірі», «Мир», а пізніше були встановлені та введені в експлуатацію ЕОМ серії ЕС: ЕС-1020, ЕС-1033, ЕС-1060. Для роботи на ЕОМ використовувались операційні системи серії ЕС (ОС, ОС ЕС, МБ БОЄ) і мови програмування Асемблер, PL, Фортран, Бейсик, Паскаль. У ті роки в розпорядження ОЦ надійшли моделі ЕОМ «сімейства малих»: СМ-3, СМ-4.

З метою підвищення ефективності адміністративно-господарської й управлінської діяльності, в інституті було розроблено та впроваджено автоматизовану систему керування (АСУ), яку

постійно удосконалювали. Основними напрямками функціонування цієї автоматизованої системи були такі: контроль за ходом навчального процесу; облік контингенту студентів і викладачів; контроль за ходом науково-дослідної діяльності в інституті (реєстрація договорів, облік надходження та витрат коштів, звітність, пошук літератури, реєстрація виконаних робіт); інформаційно-розрахунково-звітні операції щодо контролю здійснення адміністративно-господарської діяльності.

У 1986 р. начальником ОЦ було призначено Ю. Є. Кутового, а науковим керівником — О. С. Попова.

Упродовж 1988–1989 н. р. до ОЦ почали надходити перші персональні електронно-обчислювальні машини (ПЕОМ) — Роботрон-1715, IBM PC/XT, IBM PC/XT-286. Однак можливості цих ПЕОМ, зокрема швидкодія, ємність пам'яті, параметри монітора, були досить слабкими. Наприклад, Роботрон-1715 ще не мав накопичувача на жорсткому магнітному диску, а лише два пристрої для використання дискет 5,2.

У зв'язку з надходженням до ОЦ перших персональних комп'ютерів, колектив центру виконав великий обсяг робіт із переведення підсистем «ОКНП», «Сесія», «АСНПІ», «Абітурієнт — Прийом» із великих машин ЄС на засоби ПЕОМ. При переході з ЄС на ПЕОМ, із метою супроводу інформації про студентський контингент і хід навчального процесу на рівні деканатів, підсистеми «ОКНП» і «Сесія» було об'єднано в одну під назвою «Деканат». У 1993 р. до ОЦ надійшли перші ПЕОМ, які вже називалися персональними комп'ютерами (ПК) типу IBM PC/XT-386, IBM PC/XT-486, а також матричні принтери типу CPF-134 та інша нова оргтехніка.

Зважаючи на зростаючу кількість задач, які має розв'язувати ОЦ, виникла необхідність у створенні підрозділу, що буде проводити в академії єдину технічну й програмну політику, впроваджувати нові комп'ютерні програмні та телекомунікаційні технології. Тому в 1999 р. ОЦ та АСУ було об'єднано та перейменовано на Інформаційно-обчислювальний центр (ІОЦ). Його очолив С. В. Глушаков. До складу ІОЦ ввійшли 14 співробітників академії. Загальне керівництво і контроль за роботою центру здійснювали проректор із навчальної роботи В. М. Астахов і Рада академії з інформатизації та комп'ютеризації.

З 1999 р. центр активно здійснює такі роботи: розробка і введення в експлуатацію локальної обчислювальної мережі вишу з організацією електронної пошти і виходом до Інтернет; модернізація програмного забезпечення; дослідження викладацької діяльності викладачів; формування рейтингу викладацького складу; контроль за використанням у підрозділах університету ліцензійного програмного продукту і баз даних; підключення до академічних партнерських програм провідних компаній-розробників програмного забезпечення.

Особлива увага ІОЦ надається придбання ліцензійних програмних продуктів та інформуванню політики забезпечення потреб навчального процесу в університеті ліцензійним ПЗ. З 2003 р. вище

академічним партнером компанії Microsoft, що дозволяє застосовувати в навчальному процесі ліцензійне програмне забезпечення, а також використовувати у програмах підготовки оригінальні навчальні матеріали.

Під час проведення методичного експерименту з навчання студентів I курсу за кредитно-модульною системою розроблено програмне забезпечення для тестування знань студентів. Пізніше активно використовувалося програмне забезпечення для тестування знань студентів усіх курсів з кредитно-модульною системою.

Разом із викладачами кафедр на виконання завдання Державної адміністрації залізничного транспорту України фахівці ІОЦ розробили систему багатопрофільного тестування рівня знань працівників масових професій і керівників середньої ланки Укрзалізниці.

Значну увагу ІОЦ надає навчально-методичному забезпеченню студентів у електронному вигляді. Для вирішення цього завдання на першому етапі була проведена велика робота зі сканування навчально-методичних видань та створення електронних навчальних видань для всіх факультетів і курсів університету. Другим етапом цієї роботи була розробка навчального веб-порталу електронних видань із пошуковими функціями. Станом на початок 2016 р. в електронному вигляді представлено 2630 методичних видань.

У 2015 р. ІОЦ університету очолив С. В. Панарін. Перед колективом були чітко визначені основні напрями діяльності з реалізації стратегії розвитку університету у сфері інформаційних технологій; контролю за працездатністю комп'ютерної техніки та локальної мережі навчального закладу; технічного забезпечення мультимедійною технікою навчального процесу та загальноуніверситетських заходів; надання послуг хостингу та технічної підтримки сайту вишу та сайтів підрозділів; організації робіт технологічного супроводження процесу формування та ведення у ЄДЕБО обліку даних стосовно діяльності ВНЗ; забезпечення підрозділів університету програмним, комп'ютерним і периферійним обладнанням.

ІОЦ постійно виконує роботу з контролю за працездатністю комп'ютерної техніки, периферійного обладнання та локальної мережі університету. З 2015 р. модернізовано 75 комп'ютерів УкрДУЗТ, встановлені високопродуктивні швидкісні кольорові лазерні принтери для друку екзаменаційних відомостей і видавничої діяльності.

Колектив центру. Зліва направо: О. А. Варваніна, Ж. Д. Шебатинська, О. А. Лавров, керівник центру С. В. Панарін, А. В. Горбач, Н. В. Соболева, Н. Є. Вещева